

Opgang, 21 april

Teksten

1 – Georg Friedrich Händel (1685-1759): Utrecht Jubilate HWV 279, 1e deel: “O be joyful in the Lord, all ye lands!” (a 4) (Christopher Ainslie, altus; Holland Baroque; Nederlandse Bachvereniging; Nederlands Kamerkoor, o.l.v. Philipp Ahmann)

Handel schreef het Utrecht Te Deum en het Utrecht Jubilate (psalm 100) ter gelegenheid van de Vrede van Utrecht (1713), waardoor een einde kwam aan de 40-jarige reeks oorlogen (1672-1712) tussen de Republiek (stadhouder Willem III en diens opvolgers in de Grote Alliantie) en Frankrijk (Lodewijk XIV), die uitmondde in de Spaanse Successieoorlog. Deze twee composities waren Handel's eerste grote geestelijke stukken in de Engelse taal.

Het werd voor het eerst uitgevoerd op 5 maart 1713 in St. Paul's Cathedral; de officiële première was op 7 juli 1713 tijdens de plechtige dankdienst voor deze moeizaam tot stand gekomen vrede.

O be joyful in the Lord, all ye lands!

Juich voor de Heer, heel de aarde!

2 – Georg Böhm (1661-1733): "Jauchzet Gott, alle Land" (Musica Alta Ripa, o.l.v. Ralf Popken)

De tekst is uit de Lutherbibel (1545), psalm 66:1-4.

Jauchzet Gott, alle Lande!

Juich voor God, heel de aarde!

Lobsinget zu Ehren seinem Namen; rühmet ihn herrlich!

Zing psalmen voor Zijn heerlijke Naam, geef Hem lof en eer.

Sprechet zu Gott: "Wie wunderbar sind deine Werke! Es wird deinen Feinden fehlen vor deiner großen Macht.

Zeg tegen God: "Hoe ontzagwekkend bent U in Uw werken! Om de grootheid van Uw macht falen Uw vijanden.

Alles Land bete dich an und lobsinge dir, lobsinge deinem Namen." Sela.

Laat heel de aarde zich voor U neerbuigen en voor U psalmen zingen, psalmen zingen voor Uw naam."

Sela.

Alleluia.

Halleluja.

3 – William Hayes (1706-1777): “O be joyful in God, all ye lands” (The Choir of Keble College, Oxford, o.l.v. Edward Higginbottom)

De tekst is uit het Book of Common Prayer, psalm 66:1-3.

O be joyful in God, all ye lands!

Juich voor God, heel de aarde!

Sing praises unto the honour of his Name, make his praise to be glorious.

Zing psalmen voor Zijn heerlijke Naam, geef Hem lof en eer.

Say unto God: "O how wonderful art thou in thy works! Through the greatness of thy power shall thine enemies be found liars unto thee.

Zeg tegen God: "Hoe ontzagwekkend bent U in Uw werken! Door de grootheid van Uw macht zullen uw vijanden voor U leugenaars blijken.

For all the world shall worship thee, sing of thee, and praise thy Name."

Want heel de wereld zal U aanbidden, van U zingen, en Uw Naam prijzen.

Amen.

Amen.

4 – Luca Marenzio (c.1553-1599): “Jubilare Deo omnis terra” (a 8) (The Sixteen, o.l.v. Eamonn Dougan)

Dit dubbelkorig motet gebruikt de tekst van psalm 98:4-9 (psalm 97 in de Vulgaat). Voor de vertaling is de Herziene Statenvertaling gebruikt.

Jubilare Deo, omnis terra, cantate, et exultate, et psallite.
Psallite Domino in cithara; in cithara et voce psalmi,

in tubis ductilibus, et voce tubæ corneæ.
Jubilare in conspectu regis Domini.
Moveatur mare, et plenitudo ejus, orbis terrarum, et qui habitant in eo.
Flumina plaudent manu, simul montes exultabunt a conspectu Domini.

Quoniam venit judicare terram. Judicabit orbem terrarum in justitia, et populos in æquitate.

Juich voor de HEERE, heel de aarde, breek uit in gejuich, zing vrolijk en zing psalmen. Zing psalmen voor de HEERE met de harp, met de harp en met luid psalmgezang, met trompetten en bazuïngeschal.
Juich voor het aangezicht van de Koning, de HEERE. Laat de zee bulderen met al wat ze bevat, de wereld juichen met wie haar bewoont. Laten de rivieren in de handen klappen, de bergen tezamen vrolijk zingen voor het aangezicht van de HEERE.
Want Hij komt om de aarde te oordelen. Hij zal de wereld oordelen in gerechtigheid en de volken op billijke wijze oordelen.

5 – Samuel Scheidt (1587-1654): “Jauchzet Gott, alle Land”, SSWV 249, uit Cantiones Sacrae (a 5) (Vox Luminis, o.l.v. Lionel Meunier)

De tekst is wederom uit de Lutherbijbel (1545), psalm 66:1-9, waarbij de eerste twee zinnen als keervers terug blijven komen; de Nederlandse tekst is opnieuw uit de Herziene Statenvertaling.

Jauchzet Gott, alle Land!
Lobsinget zu Ehren seinem Namen; rühmet ihn herrlich!
Sprechet zu Gott: "Wie wunderbar sind deine Werke! Es wird deinen Feinden fehlen vor deiner großen Macht.
Alles Land bete dich an und lobsinge dir, lobsinge deinem Namen." Sela.

Kommet her und sehet an die Werke Gottes, der so wunderbar ist in seinem Tun unter den Menschenkindern.
Er verwandelt das Meer ins Trockene, daß man zu Fuß über das Wasser ging; dort freuten wir uns sein.

Er herrscht mit seiner Gewalt ewiglich; seine Augen schauen auf die Völker. Die Abtrünnigen werden sich nicht erhöhen können. Sela.
Lobet, ihr Völker, unsern Gott; lasset seinen Ruhm weit erschallen,
der unsre Seelen im Leben erhält und läßt unsre Füße nicht gleiten.

Juich voor God, heel de aarde!
Zing psalmen voor Zijn heerlijke Naam, geef Hem lof en eer.
Zeg tegen God: "Hoe ontzagwekkend bent U in Uw werken! Om de grootheid van Uw macht falen Uw vijanden.
Laat heel de aarde zich voor U neerbuigen en voor U psalmen zingen, psalmen zingen voor Uw naam." Sela.
Kom en zie Gods daden, ontzagwekkend is Zijn doen voor de mensenkinderen.

Hij heeft de zee veranderd in het droge, zij zijn te voet door de rivier gegaan; daar hebben wij ons in Hem verblijd.
Hij heerst eeuwig met Zijn macht, zijn ogen houden de wacht over de heidenvolken. Laten de opstandigen zich niet verheffen. Sela.
Loof, volken, onze God; laat het geluid van Zijn roem horen, Die onze ziel weer het leven geeft, en niet toelaat dat onze voet wankelt.

6 – Jeremiah Clarke (c.1674-1707): “Trumpet Voluntary – The Prince of Denmark’s march” (Jonathan Scott, op het Forster & Andrews orgel van de Hull City Hall)

Een Voluntary is een muziekstuk, meestal voor orgel, dat wordt gespeeld als onderdeel van (vaak voor of na) een kerkdienst, in een vrije stijl. De bedoeling is dat het geïmproviseerd klinkt, en is waarschijnlijk afkomstig van de gewoonte van organisten om na de dienst improvisaties te spelen. Een Trumpet Voluntary maakt expliciet gebruik van een trompetregister, en is typisch voor de Engelse barok.

Deze Trumpet Voluntary werd gecomponeerd ter ere van Prince George van Denemarken, echtgenoot van koningin Anne van Groot-Brittannië, zwager van koning William (onze stadhouder Willem III); Anne volgde William als monarch op na diens dood op 8 maart 1702.